

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie... 2 zł. 50 gr.
z odroczeniem do domu... 3 zł. —
Na prowincji z przesyłką
pocztową... 3 zł. 50 gr.
Zagranicą... 6 zł. —
Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milin. lub jego niepełne na
stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nakroci gr. 10, swyżajno gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
Kalisz, Al. Górszyny 1. Tel. 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 287 (8515)

Wtorek, dnia 14 grudnia 1926 r.

Rok XXXIV.

Od dnia 11 grudnia r. b. i dni następnych. — Wielki szlagier obecnego sezonu p. t.

„Miłostki Carskiego Huzara“ (Staowyjny Smotrytel)

Przebiegny dramat uwiedzonego dziewczęcia w 10.ciu aktach pg. arcydzieła literatury rosyjskiej Aleksandra Puszkina. W rolach głównych czołowi artyści scen rosyjskich: uroczą **Wanda Malinowska** i najgenialniejszy tragik ekranu i sceny **I. Moskwini**. Pełna ekspresji gra — Genjalna reżyserja!!! Zasnuta pomroką lat, przeszłość despotycznej carskiej Rosji... Hulanki i orgie gwardyjskich oficerów, ulubieńców cara!... Tragedja zbrukanej miłości dziewczęcej... — Dramat samotnego starca....

Nad program: „Amerykański dziennik filmowy” w 2 aktach. Nad program: Początek seansów o 6, ostatni seans o 9.30, w sob., niedz. i święta o 4, ost. o 9.30.

Prezydent Rzplitej Mościcki nałoży kapelusz kardynalski mons'ng. Lauri'emu.

RZYM, 13. Papież udzielił Polsce przywileju, polegającego na tem, że kapelusz kardynalski nałożony zostanie nuncjuszowi papieskiemu Mosg. Lauri'emu przez pana prezydenta Rzplitej.

Otrzymanie tego przywileju uważać należy za wielki sukces dyplomacji polskiej na terenie Watykanu oraz za dowód szczególnych względów Ojca Sw. dla Polski. Dotychczas bowiem jedna tylko Hiszpanja zachowała odwieczny ten zwyczaj, a Francja i Portugalja otrzymały przywilej ten dopiero w ostatnich czasach z okazji mianowania

kardynałów: Ceretti'ego i Locatello. Z innych państw tylko Bawarii udzielono jednorazowo tego przywileju za Ludwika II-go, który nałożył kapelusz kardynalski Froverdtowi.

Uroczystość nałożenia kapelusza odbędzie się w Warszawie z wielką wspaniałością. Z Rzymu przybędzie „Guardia Nobile” z kapeluszem i szatami kardynalskimi. Jednocześnie przesłane też zostaną dla Msz. Charlo audytora nuncjatury warszawskiej listy akredytujące go jako legata papieskiego na tę podniosłą ceremonję.

Zgon Richepina.

PARYZ, 13 (Radio). Znany powieściopisarz i dramaturg francuski Jean Richepin, członek Akademii francuskiej zmarł wczoraj nagle wskutek influency, przeżywszy lat 77.

Porozumienie w sprawie kontroli Niemiec.

GENEWA, 13 (Radio). Wczoraj w sprawie komisji kontroli Niemiec nastąpiło o godzinie 6-ej wieczorem porozumienie na konferencji ministrów spraw zagranicznych Francji, Belgji, Anglii, Włoch, Japonji i Nie-

mię. Kontrola ma być ukończoną 31-go stycznia 1927 r.

Strasza katastrofa.

NEW-YORK, 13 (Radio). W porcie Brooklynie na stojącym okręcie na kotwicy, Agwisum, nastąpiło kilka wybuchów. Mnóstwo szyb na ulicach nadbrzeżnych wybitych. Setki ludzi uciekło z mieszkań, załoga okrętu została uratowana po pierwszym wybuchu. Okręt zatonął.

St. Germain, w Neuilly, w Trianon i Sevres. Organizacjami temi jest Rada Najwyższa złożona z prezesów ministrów, (względnie ministrów spraw zagranicznych, wielkich mocarstw) Anglja, Francja, Włochy, Japonja, należały też do niej St. Zjednoczone Amer. Półn. ale się wycofały. Drugą organizacją jest Rada Ambasadorów (złożona z ambasadorów tych samych państw) i to dla spraw mniej ważnych i ściśle politycznych, które Liga Narodów przekazuje tej Radzie ze względu na drażliwy polityczny charakter. Prócz tego szeregu spraw załatwiony w różnych konferencjach np. umowy arbitrażowe w Locarno (gdzie z jednej strony występują Niemcy, a z drugiej Państwa mające do nich pretensje np. Francja, Belgja i t. również Polska).

Prawa obywatelskie.

Za cały szereg obowiązków może jednostka nawzajem domagać się od państwa pewnych praw, a których państwo ma obowiązek przestrzegać. Prawa tego rodzaju zapewniają obywatelowi pewien wpływ na wykonywanie władzy państwowej np: prawo wyborcze: są to prawa polityczne. Inne znowu pozwalają żądać pewnych świadczeń: ze strony państwa np. ochrona życia i mienia a te nazywamy prawami obywatelskimi. Trzecim rodzajem są prawa wolnościowe, które zastrzegają jednostce wolność osobistą.

Nie odrazu miała ludność prawa obywatelskie lecz zyskała je z biegiem rozwoju społeczeństwa. Starożytność pojmowała wolność jako udział w rządach i posłuszeństwo prawu, pozatem wszechwładza państwa nad jednostką nie była ograniczoną. Wieki średnie wolność opierały na przywilejach stanowych. Czasy nowożytne to czasy absolutyzmu, nie uznającego żadnych praw obywatelskich, które wprowadza dopiero konstytucja amerykańska Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, po wywalczeniu wolności, a potem Francja po wybuchu Wielkiej Rewolucji. Obecnie nasza konstytucja zapewnia (równocześnie wraz z obowiązkami które nakłada na obywateli) szerokie uprawnienia i swobody obywatelom polskim. Przedewszystkiem nasza konstytucja nie uznaje żadnych przywilejów urodzenia, ty-

Prof. M. Jędral.

O USTROJU PAŃSTWA.

(Prawo przedruku zastrzeżone dla Bibl. Ośw. Lud.)

(Ciąg dalszy)

Wspólne instytucje międzynarodowe.

Połączenia więcej natury prawnej (tak zwane unie międzynarodowe) są daleko trwalsze od przymierzy i sojuszków politycznych. Połączenia takie prawne wynikają z umów, czyli konwencji a obejmują cały szereg państw. Tu należą konwencje kolejowe (komunikacyjne), pocztowo-telegraficzne, sanitarne, monetarne, o ochronie wynalazków i patentów, przemysłowo-handlowe i t. d. Dla regulowania tych spraw są otwarte blura, utrzymywane kosztem interesowanych państw. W ostatnich czasach został utworzony Międzynarodowy Sąd Rozjemczy w Hadze dla rozstrzygania sporów prawnych między państwami, ale nie politycznych.

Po wojnie światowej Traktatem Wersalskim (28 czerwca 1919 r.) został utworzony Związek (Liga) Narodów, który nakłada obowiązki na państwa doń należące nieuciekania się do wojny, lecz przedłożenia sprawy spornej do rozpatrzenia Lidze. W przeciwnym wypadku staje takie państwo na stopie wojennej ze wszystkimi państwami należącymi do Ligi

Narodów. Nawet Liga ma prawo zmusić także i państwo nie należące, bo w przeciwnym wypadku ma ono do czynienia, to jest do wystąpienia wojennego z całą Ligą Narodów. A więc widzimy że wielkie korzyści przynosi nam idea Ligi, która w ten sposób może wpłynąć na zapanowanie i trwanie ogólnego pokoju w Europie. Organami Ligi jest Zgromadzenie (ogólnie wszyscy członkowie) i Rada która ma dodany stały sekretariat. W skład Rady wchodzi główne mocarstwa jako członkowie stali (nawet Anglja, Francja, Włochy, Japonja, obecnie zaś i Niemcy), oraz członkowie niestali wybierani przez Zgromadzenie w liczbie 9 na pewien okres czasu. Jedno miejsce z tych członków niestających przypadło obecnie Polsce. Siedzibą związku jest Genewa. Każdy traktat (umowa) zawarty między państwami jest w niej zarejestrowany. W łonie Ligi został stworzony — Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości (13 grudnia 1920) wybierany z pośród przedstawicieli państw należących do Ligi. — Dla spraw zaś natury prawnoprywatnej, pretensji (wynikających z traktatu wersalskiego) w stosunku do Niemiec utworzony Mieszany Sąd Rozjemczy w Paryżu.

Państwa zaś zwycięskie, powołały do życia prócz Ligi pewne organizacje celem uregulowania stosunków wojennych — i wprowadzenia przepisów zawartych w Wersalu, w

tułów herbowych (np. hrabia, książę i t. d.) lecz tylko naukowe, lub pochodzące z zawodu (doktor, adwokat, profesor, minister, kupiec, rolnik i t. d.). Wszyscy obywatele są sobie równi wobec prawa. — Równe prawa — równe obowiązki, oto idea wytyczna naszego państwa (słowa Wereszczyńskiego prof. Wyższej szkoły handlu zagranicznego we Lwowie). Dalej każdy z obywateli ma zagwarantowaną wolność osobistą, która polega na tem, że nie wolno więzić obywatela bez polecenia władzy sądowej (do 48 godzin po zaareztowaniu muszą być podane przyczyny — w przeciwnym razie uwięziony zostaje zwolniony). W Polsce wolność osobista sięga r. 1425, kiedy przyznana była szlachcie przywilejem królewskim „Neminem captivabimus”. Z wolnością osobistą łączy się nietykalność mieszkania, (wejście do mieszkania lub rewizja jego jest dozwolona tylko na zarządzenie sądu, (również i zajęcie rzeczy bez wyroku jest nie dozwolone) i swoboda wyboru miejsca pobytu. Tajemnica listów (korespondencji) jest nienaruszalna, a badanie ich (cenzurowanie) może nastąpić tylko w wypadkach bardzo ważnych, ustawą przewidzianych (np. podczas wojny). Konstytucja polska zapewnia obywatelom również pewne wolności gospodarcze np. swobodę zarobkowania, oraz swobodny wybór zawodu. Zabezpieczona również jest własność prywatna. Wyłączenie może mieć miejsce tylko w wypadkach dla dobra

ogółu, dla dobra państwa (np. dla celów reformy rolnej, budowy linii kolejowej i t. d.) Jedno z bardzo ważnych praw, które przysługuje nam konstytucja jest swoboda rozwoju kulturalnego, wolność nauki i badań naukowych (ba nawet zapewnienie bezpłatnej nauki w publicznych szkołach powszechnych). W równej mierze z gwarancją swobody naukowej kroczy swoboda i pełne uorawnienie wyznań sumienia. Mimo, że religia rzymsko katol. jest religią panującą to wszystkie inne wyznania uznane przez państwo mają równouprawnienie. W bardzo szerokiej mierze zapewnia konstytucja w Polsce swobodę i równouprawnienia narodowości. Zapewniają one mniejszościom narodowym i religijnym prawo swobodnego rozwoju kulturalnego przez pielęgnowanie języka i właściwości narodowych. W końcu ustanawia wolność słowa i prasy, które pozwalają na swobodne wyrażanie swoich przekonań i poglądów (rozumie się bez naruszenia praw państwowych), a z tem łączy się możliwość zakładania związków i stowarzyszeń (zwana prawem koalicji). Te wszystkie swobody i wolności czynią Rzeczpospolitą Polską państwem demokratycznym, które daje obywatelowi zakres praw niezwykle obszerny. W ten sposób jednostka ma zapewnione szerokie ramy swobodnego rozwoju, jednakowoż pod warunkiem nienaruszenia podstawowych norm ładu i dobra państwowego.

D. c. (n.)

Walny Zjazd Oświatowy w m. Łodzi.

Zarząd Główny Polskiej Macierzy Szkolnej zorganizował pierwszy Walny Zjazd Oświatowy województwa Łódzkiego dnia 4 grudnia r. b. w m. Łodzi. W zjeździe obok przedstawicieli Kół P. M. S. przybyłych z całego województwa, uczestniczył wojewoda łódzki p. Jaszczolt, ks. biskup Tymieniecki, kurator p. Owiński, prezydent miasta p. Cynarski i wielu innych. Po wyborze Prezydium w którego skład weszli p. kurator Owiński, p. Józef Andrzejewski, sekretarz Zarządu Głównego P. M. S., p. prof. Kaczanowski, zabrali głos p. wojewoda, podnosząc potrzeby współdziałania Macierzy z rządem. Z kolei prezydent m. Łodzi p. Cynarski, zawiadując obecnym do uczczenia pamięci kuratora Sobińskiego i wskazał na niego, jako na przykład, jak należy trwać na posterunku oświatowym, następnie odczytano telegramy Kół, które nie mogły przybyć na Zjazd.

Pierwszy referat na temat przeszłości Macierzy, wygłosił dyrektor Maciński, rzucając ciekawe światło na pracę i wysiłki Towarzystwa w Województwie Łódzkim przed wskrzeszeniem niepodległości Polski, a zarazem ujmując głęboko przyczynę osłabienia pracy społecznej w dzisiejszym państwie polskim.

Następnie kurator J. Owiński, w drugim referacie ujął zagadnienie zmiany charakteru i metod pracy oświatowej. Referat kuratora Owińskiego, nacechowany trafnością spostrzeżeń, oryginalnością myśli, wywarł głębokie na słuchaczach wrażenie. Przemówieniem delegata Zarządu Głównego P. M. S. z Warszawy zakończono część uroczystą Zjazdu.

W części drugiej omówiono szereg potrzeb oświatowych woj. Łódzkiego. W dyskusji zabierali głos, pos. Rąb z Łodzi, Dr. Fichler z Pabjanic, naczelnik wydziału oświaty m. Łodzi p. Kruczkowski i wielu innych. Wreszcie przystąpiono do wyborów Zarządu Wojewódzkiego, których rezultatem był następujący: Prezes - kurator J. Owiński — I wiceprezes — Dyr. P. Maciński II wiceprezes — prezydent miasta Cynarski, sekretarz — prof. Kaczanowski, zastępca sekretarza — L. Tworos, skarbnik — Dyr. Zimowski, zastępca skarbnika — E. Wasilewski, delegat Koła P. M. S. w Łodzi, nauczyciel p. Kolonia, Dyr. Eichler (Pabjanice), Boryśławski (Rokicie), Ks. Kanonik Jankowski (Radomsko), Kaczyńska (Piotrków). Na zastępców delegatów wybrano: pp. Puławski (Sieradz), Sadłowski (Tomaszów), Dr. Szymorowski (Koluszki), inż. Mucha (Radomsko), Rymarkiewiczowa (Wieluń), Dodacki (Łęczyca).

Na ten Zjazd, który stanowi ważny etap w pracy oświatowej woj. Łódzkiego, zamknięto. Województwo Łódzkie jest czwartym z rzędu z pośród województw, działających na terenie b. Kongresówki, które organizację Polskiej Macierzy Szkolnej w pełnej formie według naszego Statutu przeprowadziło.

Z Teatru.

Dzisiaj teatr nieczynny. Jutro zaś ukaże się po raz trzeci „Śpiewak własnej niedoli”, czarowna sztuka J. Dymowa, której dwa pierwsze przedstawienia były wielkim sukcesem artystycznym i kowym teatru.

Przedsprzedaż biletów w Hurtowni Tytuniowej W. P. J. Wieczyńskiego, Główny Rynek 13. Sekretariat wydaje ulgowe bilety ze zniżką 30% dla pp. urzędników i oficerów.

Kalendarzyk teatralny

Dziś, w poniedziałek: Teatr nieczynny.

Jutro, we wtorek: „Śpiewak własnej niedoli”.

KRONIKA

13
GRUDZIEŃ

PONIEDZIAŁEK

Lucji P. M.

W. słońca g. 7 m. 33. Z. g. 3 m. 25.
C. W. g. 12 m. 53 pp. Z. g. 1 m. 15 pn.

— **Pogrzeby.** W ubiegłą sobotę odbył się pogrzeb przedwcześnie zmarłego obywatela naszego miasta ś. p. Gustawa Fibigera. Nabożeństwo żałobne w kościele ewangelickim, odprawione przez ks. senjora Wendego, rozpoczął śpiew chór pieśnią Moniuszki p. t. „Wznoś się duszo nad gwar ziemi”, poczem utwór muzyczny wykonało trio (organ, skrzypce i wiolonczela). O godz. 3 m. 15 wyruszył orszak pogrzebowy na cmentarz. Na czele kroczyła Straż Pożarna ze sztandarem i orkiestrą, następnie członkowie T-wa Wioślarskiego, T-wa Cyklistów i Stow. Rzem. Chr. ze sztandarami. Za trumną, niesioną na zmianę przez strażaków, wioślarzy, cyklistów i pracowników fabryki, kroczyły tłumy mieszkańców. Na cmentarzu wzniósł się przemówienie wypowiedział ks. senjor Wende, oddając cześć zmarłemu dzielnemu przemysłowcowi i dobremu obywatelowi kraju, poczem chór Ew. T-wa Śpiewaczego odśpiewał pieśń „W mogile ciemnej”, a chór T-wa Wioślarskiego pieśń „Żegnamy cię”, orkiestra zaś Straży Pożarnej odegrała modlitwę. Na mogile złożono 23 wieńce, m. in. od Komitetu Nadzorczego T. K. M., od Zrzeszenia Muzycznego Rzpl. Polskiej, od Straży Pożarnej, od pracowników fabryki fortepianów i koronek, od lokatorów, od licznych przyjaciół, rodziny i t. d.

Szczerzy żal towarzyszył tej smutnej uroczystości, bo istotnie odszedł w zaślony w sile wieku człowiek dzielny, który swoją fachową wiedzę poświęcił dla rozwoju przemysłu krajowego.

Cześć jego pamięci!

* * *

Jednocześnie prawie wyruszył kondukt pogrzebowy z kościoła N.M. Panny ze zwłokami ś. p. Józefa z Kęsikowskich Bednarek. I tu żal szczerzy przenikał uczestników pogrzebu, gdyż zmarła znana była w szerokich kołach naszego miasta jako właścicielka pierwszorzędnego magazynu mód, po-

zatem jako wzorowa żona i matka jedynej córeczki. Zwłoki spoczęły na cmentarzu miejskim.

— **3-ci Poranek Muzyczny** orkiestr 29 p. S. K. pod kierown. kap. L. Ksionka z udziałem solisty odbędzie się w niedzielę, dn. 19 b. m. Szczegóły zostaną podane w gazetach i programach. Ceny miejsc od 50 gr. do 1 zł. Małoletni na miejsca siedzące przy rodzicach płać 50 gr. Wejście 50 gr. tylko dla uczącej się młodzieży. Uprasza się Sz. Publiczność o zajmowanie miejsc podług zakupionych biletów.

Początek punktualnie o godz. 12¹⁰ po południu.

— **Ferje świąteczne.** Rozporządzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego we wszystkich szkołach średnich i powszechnych na terenie Rzeczypospolitej ferje świąteczne rozpoczną się dnia 21 b. m. i trwać będą dwa tygodnie, t. j. do dnia 3 stycznia 1927 roku włącznie.

— **O wcześniejsze wykupywanie świadectw przemysłowych.** „Urząd Skarbowy w Kaliszu podaje do wiadomości zainteresowanych osób, że ostateczny termin wykupu świadectw przemysłowych na rok 1927 upływa z dniem 31 b. m., który bezwzględnie przedłużonym nie zostanie.

Kto po tym terminie będzie prowadził przedsiębiorstwo bez należytego świadectwa przemysłowego ulegnie karze pieniężnej z art. 98 ustawy o państwowym podatku przemysłowym do 20-krotnej kwoty, nie uiszczonej za świadectwo.

W interesie przeto samych płatników leży wcześniejsze wykupywanie świadectw przemysłowych gdyż pod koniec terminu wskutek napływu interesantów nie wszyscy będą mogli być zatlawieni.

— **Konwersja krótkoterminowych pożyczek rolniczych.** Bank Gospodarstwa Krajowego czyni przygotowania do skonwertowania na kredyt długoterminowy krótkoterminowych pożyczek, udzielonych dawniej rolnikom z swych własnych środków. Suma skonwertowanych pożyczek wyniesie prawdopodobnie około 3 milionów zł. Należy nadmienić, że i w r. b. Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pożyczek w listach zastawnych dla rolnictwa, a mianowicie około 3 milionów dla wielkiej własności rolnej i około 3 milionów zł. dla małej własności rolnej.

— **Pokwitowanie za wpłacone podatki.** Dotychczas przy wpłacaniu podatków płatnik otrzymywał pokwitowanie na odwrotnej stronie nakazu płatniczego.

Ponieważ jednak przy spłaceniu podatku ratami zbiera się większa ilość podpisów i stempli na nakazie, a niezależnie od tego do zeznania dla podatku od dochodu należy załączać pokwitowania z zapłaconych podatków, płatnicy winni domagać się oddzielnych pokwitowań przy płaceniu podatków całkowicie czy też ratami.

— **Obniżenie stopy procentowej w kredycie prywatnym.** P. minister skarbu podpisał rozporządzenie wraz z m. n. sprawiedliwości, zmieniające art. 2 i 3 rozporządzenia o lichwie pieniężnej z dnia 7.9.1926 r.

Art. 2 w nowym brzmieniu postanawia, że korzyści majątkowe osiągnięte przy czynności kredytowych nie mogą przekraczać 15 proc. w stosunku rocznym, nie licząc kosztów porta, opłat stemplowych, prowizji obrotowej, które jednak nie mogą przekraczać 1/4 proc. kwartalnie. Przy pożyczkach na zastaw ruchomości, z wyjątkiem papierów wartościowych i towarów, korzyści majątkowe nie mogą przekraczać 15 proc. oraz aż do 2 proc. miesięcznie od sumy udzielonych pożyczek tytułem wynagrodzenia za ubezpieczenie przedmiotów zastawionych, przechowanie i szacowanie.

Art. 3 postanawia, że umowy o pożyczki, zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, w których wymówione korzyści są większe, ulegają wykonaniu w ten sposób, że korzyści te mogą być pobrane w umówionej wysokości do najbliższego terminu ich płatności, termin ten jednak nie może przekraczać daty 1 lutego 1927 r.

Rozporządzenie wejść ma w życie dnia 2 stycznia 1927 r.

— **Fałszywe przekazy pocztowe.** W Warszawie i miastach prowincjonalnych zaszły wypadki wypłaty fałszywych przekazów pocztowych, adresowanych przeważnie do firm kupieckich.

Pieniądze z tych przekazów przeznaczane są na kupno towarów zamówionych listownie, lub osobiście przez oszustów.

Zwykle przestępcy zabierają tylko część zamówionego towaru, resztę zaś pieniędzy odbierają od kupca.

Dyrekcja Pocht i Telegrafów w Warszawie ostrzega firmy przed takimi transakcjami i uprasza, żeby o podobnych wypadkach przy lada poręczeniu czy też wątpliwości zawiadamiały o tem niezwłocznie miejscowego Naczelnika pocztowego.

b. p.

Dawid Dancyger

obywatel miasta Kalisza,

po krótkich cierpieniach zmarł dn. 11 grudnia 1926 r., przeżywszy lat 60.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ulicy Kanonickiej 7, na cmentarz starozakonny nastąpi w poniedziałek, dn. 13 bm. o g. 1 p.p., o czym zawiadamiają krewnych przyjaciół i znajomych, stroskani

Córka, synowie i zięć.

— **Awanse w korpusie oficerskim.** Z Warszawy donoszą: W pierwszych dniach stycznia ogłoszone zostaną awanse w korpusie oficerskim. Jak się dowiadujemy, nominacje mają być bardzo liczne. Ministerstwo Spraw Wojskowych układa obecnie listy oficerów, którzy mają być awansowani.

Sprawą tą interesuje się osobiście p. minister spraw wojskowych.

— **Kieszonkowy grasują.** Dutkiewicz Józefa zam. wieś Pólko gm. Tyniec, zameldowała w komisariacie o kradzieży 15 zł. na Nowym Rynku.

— **Kradzież owsa.** Różycka Róża zam. ul. Nadwodna 16, zameldowała w policji o kradzieży 2 cent. owsa wartości 30 zł i centn. ospy wartości 14 zł. ze składu węgla przy ulicy Ciasnej Nr 21.

— **Pożar, jako środek pozbycia się lokatorów.** Z Piotrkowa donoszą: W końcu listopada r. b. w posesji Stanisława Liticha, zamieszkałego w Piotrkowie przy ulicy Babiackiej 6, wybuchł pożar.

Szerzący się niesłychanie szybko żywioł w ciągu niespełna paru minut objął cały dom mieszkalny, zagrażając mieniu i życiu lokatorów, rekrutujących się przeważnie ze sfery robotniczej. Zawezwana straż ogniowa po przeszło godzinnej usilnej akcji pożar umiejscowiła.

Zagadkowy ten pożar, komentowany rozmawiając przez lokatorów będących w ciągłych zatargach z gospodarzem, nasunął podejrzenie władzom bezpieczeństwa.

Przeprowadzona rewizja na strychu domu wykryła kilka baniek bezyny i szmaty przepojone płynami łatwopalnymi co nasunęło policji myśl, że pożar wynikł z podpalenia.

Dalsze dochodzenie policyjne ustaliło, że pożar powstał faktycznie z podpalenia, którego dokonał sam właściciel domu, chcąc się tym sposobem pozbyć lokatorów.

Liticha aresztowano i z odpowiednim protokołem oraz dowodami rzeczowymi (baniki z resztkami benzyny i szmaty) przesłano do dyspozycji sędziego śledczego.

Czyn kamienicznika wywołał w całym Piotrkowie ogólne oburzenie.

Z KRAJU.

— **W rooznicę Wrześni.** Stosownie do zapowiedzi przystępuje Związek Obrony Kresów Zachodnich do zorganizowania obchodów, wieczornic oraz akcji zbiórkowej celem zebrania funduszu wrzesińskiego na oświatę kresów zachodnich z szczególnem uwzględnieniem szkolnictwa Górnego Śląska i Pomorza.

Pod protektorem Komitetu Wykonawczego, w skład którego wchodzi pp. Chranowski, Kurator Okręgu Szkolnego, Dr. Hass, Komendant Okręgowej Policji Państwowej, Karpiński, prezes Sądu Okręgowego Gnieźno, radca Konrad Kolszewski, dr. Krotoński, major Lutomski, Staw p. Września, Ruciński, prezes Poznańskiej Dyrekcji K. P., Zofja Rzepecka, burmistrz Sołtysiak, gen. Sosnkowski, Porażyn, ks. senator Stychel, radca Suchowiak, dr. Urbański, prezes Poznańskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów, dr. Wojtkowski oraz organizacje: Chrześcijańsko - Narodowy Związek Nauczycieli Szkół Powszechnych, Towarzystwo Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych, Związek Nauczycieli Szkół Powszechnych „Ognisko” — rozpoczęła się już rozprowadzanie 10-groszowego znaczka pamiątkowego we wszystkich agencjach pocztowych na terenie całej Rzeczypospolitej. W drugiej połowie grudnia uruchomią rozprowadzanie znaczków również wszystkie kolejowe kasy biletowe. Organizując akcję wrzesińską żywi Związek Obrony Kresów Zachodnich nadzieję, że wysiłki jego ze względu na doniosły cel, jak i na nikłą sumę ofiary, spotkają

się z szczerem uznaniem i poparciem w szerokich kołach społeczeństwa polskiego.

OFIARA.

Dla uczczenia pamięci znanego i nieodżałowanego człowieka ś. p. Gustawa Fibigiera, na rzecz sekcji dożywiania dzieci przy szkole Franciszkańskiej składają po zł. 25.

Janostwo Bętkowscy
Wacławostwo Kamińscy.

N A D E S Ł A N E.

W związku z napastliwym ogłoszeniem w miejscowych pismach firmy „Cz. Słubicki i S-ka” na naszą firmę, nie wdając się w polemikę oświadczamy, że nie uzurpowaliśmy sobie tytułu przedstawiciela „Fordy” lecz mamy upoważnienie do sprzedaży samochodów i części od Jeneralnych Reprezentantów. Co zaś do przedstawicielstwa napadającej na nas firmy, postaramy się by sprawa ta była wyjaśniona.

Miło nam jest przy tej okazji powiadomić Szanowną Kliencję m. Kalisza i okolic, że stale posiadamy na składzie samochody „Fordy” i wszelkie części zamienne i polecamy się z takowymi po najniższych cenach wraz z dogodnymi warunkami płatności.

Demonstracja samochodów „Fordy” najnowszych modeli bezpłatnie i bez obowiązku kupna.

E. SYPNIEWSKI i S-ka

dawn. Zjednoczeni Młynarze.

KALISZ, ul. Wrocławska Nr 41, tel. 220.

1603

Charles Higham, znany angielski król reklamy

który podczas wojny światowej kierował propagandą za werbowaniem rekrutów, oświadczył:

„Mimo rozwoju wszelkich t. zw. nowych sposobów reklamy zapomocą filmu, plakatów, radio i t. d., najszybszym, najtańszym i najskuteczniejszym środkiem reklamy były i pozostaną ogłoszenia w gazetach”.

Decyduje tutaj atoli kwestja: jak ogłaszać. Wszelka reklama bowiem, nie przeprowadzona celowo, jest bezcelowa. Droga do prawdziwie celowych i skutecznych ogłoszeń, t. j. takich, które przysparzają nową klientelę a pomnażają obroty, wskazuje nasze fachowe Biuro Ogłoszeń. Służymy sumienną, na dokładnej znajomości wszelkich sposobów reklamy opartą, fachową poradą. Nietylko przeprowadzamy, lecz obmyślamy i proponujemy takie sposoby reklamy, które do zamierzonego celu najprędzej prowadzą. **Dostarczamy oryginalne**, przez polskich rysowników wykonane i **do polskich warunków dostosowane projekty rysunków bezpłatnie**, a gotowe rysunki, klisze etc. po cenie kosztów własnych. Zlecane ogłoszenia wykonujemy najstaranniej, zadawalniając się nietylko oryginalnymi cenami bez wszelkiej podwyżki, lecz potracając pozatem klienteli naszej rabaty.

PAR
POLSKA AGENCJA REKLAMY FRANCISZEK KRAJNA

Centrala: Poznań. Aleje Marcinkowskiego 11.

Tel. 44-76, 22-31, 22-35, 38-15.

ODDZIAŁY:

Poznań
ul. 27 grudnia 18
Tel. 2231

Warszawa
ul. Moniuszki 2
Tel. 515-24.

Kraków
Rynek 34
Tel. 4710.

Bydgoszcz
ul. Dworcowa 72
Tel. 721.

Toruń
ul. Szeroka 46
Tel. 711.

Grudziądz
ul. Toruńska 4
Tel. 21.

1589

RADIO.

Program na wtorek 14 grudnia r. b.

WARSZAWA (400) 17 Odczyt Poremskiego; 19 Odczyt A. Janowskiego; 19.55 Odczyt prof. Mościckiego. 20.30 Koncert solistów.

BERLIN (483,9) 16.30 Koncert Etté; 20.30 Zabawa przed-świąteczna.

WROCŁAW (322,6) 16.30 Koncert; 20.25 Henryk Morteau gra sonaty Bethowena.

GDĄSK (272,7) 16.30 Koncert; 20 „Cyrulik Sewilski” op. Rossini.

FRANKFURT n/M. (428,6) 15.30, 20.15, 21.15 i 22.25 Koncerty.

HAMBURG (394,7) 20.15 Jednoaktówki.

KÖNIGSWURSTENHAUSEN (1300) 20 Transpozycja z Berlina.

LIPSK (357,1) 16.30 Koncert z Drezna; 20.30 Wieczór gwiazdkowy; 22.45 Tańce.

MONACHJUM (535,7) 17, 20 Koncerty.

STUTGARD (379,7) 16.15 i 20 Koncerty.

BRATISLAWA (300) 19.15 Koncert.

MEDJOLAN (318,8) 20.45 „Lucja z Lamermooru” oper. Donizetti.

PRAGA (348,9) 20 i 21 Koncerty.

OSLO (370,4) 20 Koncert.

BERN (411) 16 i 20 Koncerty.

RZYM (425) 21 Koncert muzyki lekkiej.

BRNO (441,2) 19 Koncert.

STOKHOLM (416) 18.30 i 19.50 Koncerty.

ZURYCH (500) 20 jednoaktowe operetki.

BRUKSELLA (265,5) 21.30 Koncert galowy.

Najtańsze źródło zakupów dla radio-amatorów

RADIO - MAJERAN KALISZ,

ul. Babina Nr 1.

1554

SKŁAD MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH „GAZETY KALISKIEJ“

SP. Z OGR. ODP.

POLECA:

Wielki wybór papeterji wiedeńskiej i krajowej w ozdobnych pudełkach od 3 zł. i kopertach 10×10 — od 1 zł.
Pióra wieczne. Bilety wizytowe. Ołówki automatyczne, Böhlera, Komio, Penkala, teczki do papierów, notesy. Kalendarze wieczne, ścienne, terminowe i inne.
Ramki wszelkich formatów do fotografii od 60 gr. szt. Albumy do pocztówek, fotografii i poezji. Akwarele, kredki w pudełkach, na sztuki. Książki handlowe do buchalterji podwójnej i amerykańskiej.

Wielki wybór pocztówek malarzy polskich, galerja drezdeńska, salon paryski, oryginalne egipskie i francuskie.

Sprzedam lub wydzierżawię
ELEKTRYCZNĄ FABRYKĘ
WYROBÓW STOLARSKICH
ORAZ
LOKOMOBILĘ
prawie nową wraz z murowanymi
budynkami, przygotowanymi na
tartak.

Wiadomość na miejscu w Kaliszu, przy
ul. Górnośląskiej № 95, tel. 56, w składzie
drzewa H. ZNAMIROWSKIEGO.
1451

Szofer

z dobrymi referencjami poszukuje posady zaraz.

Wiadomość: Koło, ul. Okólna, № 48, p. H. Jarecka. 1601

STENOGRAFIJ wyucza darmo
listownie, Redakcja Stenografa
Polskiego, Warszawa, Szczygła 12.
1539

Dom Małków p. Warta
ma do sprzedania

3 byczków 3

rasy polskiej
zdatne do skoku. 1579

Kilka
warsztatów
stolarskich

kupi
fabryka fortepianów

Braci K. i A. Fibiger
1588 Polna 16.

Do sprzedania
ręczna winda

o sile do 3 ctn.
Wiadomość w Administracji
„Gazety Kaliskiej“.

DBAJCIE O SWOJE ZDROWIE!

„Szwajcarskie Gorzkie Ziolo“ (z marką „Kogut“) są stosowane przy chorobach żołądka, kłesek, obstrukcji i kamieni żółciowych.

„Szwajcarskie gorzkie ziolo“ są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym ułatwiającym funkcje organów trawienia i działającym przeciwko styłości. „Szwajcarskie Gorzkie Ziolo“ pobudzają apetyt. Sprzedają apteki i składy apteczne po zł. 1.50 za pudełko. Skład główny apteka A. Gaseckiego w Warszawie, ul. Leszno 41. Wysyłamy najmniej 2 pud. po otrzymaniu zł. 4.30 groszy z przesyłką. 1342

Przyjmę posadę kasjera
lub buchaltera

w solidnej firmie i złoży

zł. 10.000.

jako kaucję, ewentualnie przystąpię do spółki w rentownym przedsiębiorstwie.

Oferty pod „WSPÓLPRACĄ“ do
Adm. „Gazety Kaliskiej“. 1598

Dnia 17 b. m. o godzinie 11-ej w Kaliszu, w ko-szarach 25 p. a. p., Nowy - Świat, odbędzie się
licytacyjna sprzedaż
jedenastu koni wybrakowanych.

Komendant Garnizonu
Kalisz - Szczypiorno.

1602

TANI OPAL

GOTUJ GAZEM.

Sporządzenie obiadu na 4 osoby z 4 dań kosztuje na oszczędnościowej kuchence gazowej 10 groszy, natomiast na kuchni węglowej 40 groszy. — — — —

OGRZEWAJ KOKSEM.

Koks gazowy spala się doskonale w każdym piecu bez dymu z oszczędnością 50%.

Kosztorysy, wskazówki oszczędnego i praktycznego obchodzenia się z gazem udziela bezpłatnie

ZARZĄD GAZOWNI

ul. Majkowska.

1596

BIULETYN

SPOSTRZEŻEN METEOROLOGICZNYCH STACJI
„KALISZ“ Państwowej Sieci Meteorologicznej
PRZY SEJMIKU

w dniu 13 grudnia 1926 r. g. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	756.6 mm
2) Kierunek wiatru	W
3) Siła wiatru	5 m/s
4) Stan nieba	pochmurno
5) Wilgot. bezwzględna	6.3 mm
6) Wilgot. względna	90%
7) Temp. powietrza	+ 6.1
8) Ilość opadów	+ 0.1
9) Najwyż. temp.	+ 7.8
10) Najniż. temp.	+ 6.0
1) Temp. grunt. na głębokości 50 cm. 1 g. p r	+ 0.52

DRUKARNIA i INTROLIGATORNIA „GAZETY KALISKIEJ“

wykonywa tanio, szybko i dokładnie wszelkie roboty w zakresie sztuki drukarskiej wchodzące, jak to dzieła, broszury, sprawozdania wszelkie książki buchalteryjne i biurowe, afisze, klepsydry, formularze, ulotki, programy, zaproszenia ślubne, bilety wizytowe oraz wszelkie inne roboty drukarskie i introligatorskie.

**Największa i najstarsza
drukarnia w Kaliszu!**

Na składzie duży wybór papierów, kartonów, biletów wizytowych.

Wykonanie druków punktualne bardzo szybkie.

Okazyjnie tanio!

do
sprzedania **DYNAMO** o sile 12 i pół kilowatów
na od 115 do 150 Volt wraz z opornicą,
tamże
tablica rozdzielcza, płyty akumulatorowe, kwas do akumulatorów, oraz stojaki.
MOTOR 25 konny Diesel
na ropę naftową

Wiadomość w Administracji „Gazety Kaliskiej“.